

חדל"ת 15599-05-21
 חדל"פ 36982-05-21
 חדל"ת 21509-10-21
 חדל"ת 54522-02-22

בבית משפט המחוזי
בתל אביב - יפו

בקשה מס' ___

בפני כב' סגן הנשיא הש' חגי ברנר

<u>החוק;</u> <u>התקנות;</u>	חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ט-2019	<u>בעניין:</u>
<u>חברת EGFE ישראל</u> <u>שבפירוק;</u>	חברת אי. ג'י. אף. אי ישראל בע"מ ח.פ. 513559237 (בפירוק)	<u>ובעניין:</u>
<u>חברת EGFE</u> <u>הונגריה שבפירוק;</u>	EGFE Hungary KFT (בפירוק)	<u>ובעניין:</u>
<u>החברה האמריקאית</u>	EGFE USA LLC עו"ד ליאור דגן, נאמן של החברה שבפירוק, נאמן לנכסי החייב, נאמן של חברת EGFE הונגריה שבפירוק וחברת USA EGFE LLC שבפירוק בעצמו ובאמצעות ב"כ עוה"ד דבורי ביטון זיני ו/או נדב שפר ו/או רומן פלצמן ו/או צבי קרל ממשרד פירט, וילנסקי, מזרחי, כנעני – עורכי דין מרכז עזריאלי 1 (מגדל עגול, קומה 41), תל אביב 6701101 טל: 03-6070800; פקס: 03-6097797	<u>ובעניין:</u> <u>ובעניין:</u>
<u>הנאמן;</u>	מיכאל דוד בן-ארי ת.ז. 11432093 באמצעות עוה"ד שלום גולדבלט ממשרד גולדבלט גינדס יריב – עורכי דין מרחוב דרך מנחם בגין 7 (בית גבור ספורט) רמת-גן 5268102 טל': 03-7549933; פקס: 03-7549934	<u>ובעניין:</u>
<u>החייב;</u>	קורינה כהן ת.ז. 01359950 ועוד כ- 700 נוספים כולם ע"י ב"כ עוה"ד איתן ארז ו/או מור בן שושן ואח' מדרך מנחם סגין 23 (מגדל לוינשטיין-קומה 13) תל אביב טל': 03-5669002; פקס" 03-5669001	<u>ובעניין:</u>
<u>המשקיעים;</u>	הממונה על הליכי חדלות פירעון באמצעות עוה"ד אילון בריל ו/או שרון קשפיץ מרח' השלושה 2 ת.ד. 9040 תל אביב טלפון: 03-6899695; פקס: 02-6462502	<u>ובעניין:</u>
<u>הממונה;</u>		

בקשה למתן הוראות

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת, כדלקמן:

- א. לקבוע כי הנאמן יהיה רשאי לקבל ולהכריע בתביעות החוב של כלל הנושים של תאגידי EGFE (כהגדרתם להלן) וכלל הנושים של החייב, בין אם הם נושים ישראלים ובין אם הם נושים זרים, בהתאם לעקרונות ההכרעה המפורטים במנגנון ההכרעה (כהגדרתו להלן בפרק ה' לבקשה).
- ב. לקבוע ולהצהיר כי מעמדם של כלל הנושים הזרים וזכויותיהם לעניין השתתפות בהליכי חדלות הפירעון של תאגידי EGFE והחייב יהיו זהים למעמדם ולזכויותיהם של נושים מישראל, וזאת בהתאם להוראות סעיף 298(א) לחוק חדלות פירעון.
- ג. לקבוע ולהצהיר כי נושה מישראל או נושה זר שחלק מחובו נפרע או ייפרע במסגרת הליך זר, לא יהיה זכאי לקבל תשלום בשל אותו חוב במסגרת חלוקה בהליכי חדלות פירעון המתייחסים לחייב ו/או לתאגידי EGFE, כל עוד שיעור החוב שנפרע לנושים אחרים באותה דרגה בסדר הפירעון קטן משיעור החוב שנפרע לאותו נושה במסגרת ההליך הזר, וזאת בהתאם להוראות הקבועות בהוראות סעיף 315(א) לחוק חדלות פירעון.
- ד. להתיר לנאמן לפנות ישירות אל כל הנושים הזרים המופיעים במסמכי תאגידי EGFE והחייב, להודיע להם על דבר הגשת הבקשה הנדונה, על החלטת בית המשפט הנכבד, וכן הודעה בדבר מתן צו פתיחת הליכים לרבות המועדים להגשת תביעות חוב והמען שאליו יש להגישה, כאמור בהוראות סעיף 299(א) ו-(ב) לחוק חדלות פירעון¹.
- ה. להסמיך את הנאמן להכריע בתביעות החוב של כלל הנושים, הנושים הזרים והנושים מישראל, הן של החייב והן של תאגידי EGFE, בהתאם למנגנון ההכרעה המפורט בפרק ה' לבקשה, המבוסס בעיקרו על שיטת ה- Net investment Method (להלן: "שיטת ההשקעה נטו"), שהיא השיטה הנפוצה והמקובלת ביותר בארה"ב ביחס להונאות "פונזי".
- לעניין בקשה זו "תאגידי EGFE" יהיו - החברה שבפירוק ותאגידים זרים נוספים בשליטת החייב - EGFE Hungary KFT (בפירוק) ו- EGFE USA LLC.
- ביחס לבקשה הנדונה, ב"כ רוב הנושים עו"ד איתן ארז הודיע כי - "735 הנושים מרשיו של עו"ד איתן ארז מתנגדים לבקשה מכל וכל ומבקשים לקבוע בה דיון פרונטלי במעמד הצדדים והממונה".

א. רקע בתמצית

1.1. הונאת הפונזי של החייב ותאגידי EGFE

1. תיק זה הינו תיק חריג ביותר ויוצא דופן בנסיבותיו, היקפו, בהיקף האדיר של העבודה הנדרשת, במורכבות המיוחדת של הפרשיות והאירועים הרבים הכלולים בו, לרבות ההיבטים הבינלאומיים (CROSS BORDER INSOLVENCY) הסבוכים של הפעילות הכרוכה בו, וההליכים הפליליים המתנהלים במקביל לו.

¹ סעד זה איננו כולל ואיננו מתייחס לכל הנושים הזרים המיוצגים על ידי משרד עו"ד איתן ש. ארז ו/או כל נושה זר אחר שקיבל כבר מסמכים ונתונים מהנאמן לגבי המועד להגשת תביעות חוב בתיק ו/או נושה זר שכבר הגיש תביעת חוב.

2. החייב - באמצעות החברה שבפירוק ותאגידים זרים נוספים² ובראשם EGFE Hungary KFT ו- EGFE USA LLC (להלן: "תאגידי EGFE" או "EGFE") - ניהל עסק ליעוץ השקעות במרמה במשך שנים רבות (לפחות משנת 2006).
3. החייב היה גם דירקטור, מורשה חתימה, ובעל השליטה בתאגידי EGFE כאמור.
4. החייב ותאגידי EGFE גייסו כספים מלקוחות, והתיימרו להשקיע כספים אלה בשם הלקוחות בקרן בלו ריבר (Blue River), אך למעשה מעולם לא השקיעו את הכספים.
5. במקום זאת, EGFE שלחה ללקוחותיה דוחות חשבון חודשיים או רבעוניים (להלן: "דוחות חשבון") המציגים פעילות מסחרית פיקטיבית, השקעות פיקטיביות בקרן בלו ריבר שלא נעשו מעולם, ורווחים פיקטיביים שמעולם לא נוצרו בפועל.
6. כאשר לקוחות ביקשו למשוך כסף, כולל רווחים פיקטיביים המופיעים בדוחות החשבון שלהם, מחשבונותיהם, EGFE נענתה לבקשות אלה, באמצעות גניבה והעברה של כספי השקעות של לקוחות אחרים.
7. בכל 31 לדצמבר של כל שנה, הפיקה EGFE לכל לקוח תדפיס בנקאי מזויף של בנק JPMorgan Chase, שהוא בנק אמריקאי, בו הוצגו כלפי הלקוחות - במצגים תרמיתיים - היתרות הפיקטיביות המוחזקות עבור כל לקוח בבנק.
8. המדובר בהונאת המונים הידועה כ"פונזי", שנעשתה באופן שיטתי ומתוחכם במשך למעלה מ- 15 שנים, במסגרתה החייב גנב, רימה, זייף והונה אלפי משקיעים לאורך השנים, ובמהלכם נוצרו חובות בהיקף כולל של למעלה מ- 600 מיליוני \$ (כולל הרווחים הפיקטיביים).
9. הונאת הפונזי של החייב החלה בסוף 2006 תחילת 2007, לכל המאוחר (כך, עולה מדבריו של מר ביל פלמינג שניהן כ- CFO של קרן בלו ריבר, שנמסרו במהלך חקירתו בפני ב"כ הנאמן).
10. **בחודש אפריל 2021** פתחה הרשות לניירות ערך בחקירה פלילית נגד החייב והחברות שבשליטתו בגין שורה של עבירות פליליות לפי החוק בישראל, הונאה, רישום כוזב במסמכי תאגיד, שיבוש הליכי חקירה, ועבירות הלבנת הון, לפי חוק איסור הלבנת הון בישראל.
11. **ביום 6.4.2021**, הפכה החקירה הפלילית נגד החייב לחקירה גלויה, החייב נעצר לחקירה, ודבר מעצרו של החייב והחקירה הפלילית פורסמו בהרחבה בכלי התקשורת.
12. באותו מועד, הוטלו צווי חילוט זמניים על כלל נכסי החייב והחברה שבפירוק בישראל, כאשר כל מסמכי החברה שבפירוק נתפסו על ידי הרשות לני"ע.
13. החייב שוחרר למעצר בית תחת תנאים מגבילים, שכללו הפקדת הדרכונים שלו (הישראלי והאמריקאי), וניתן נגדו צו איסור יציאה מישראל.
14. החייב הפר את תנאים המגבילים שהוטלו עליו, ולא הגיע לחקירה נוספת ברשות לניירות ערך. בתחילת חודש מאי (ביום 5.5.2021 או בסמוך לכך), נמלט החייב מישראל למונטנגרו (דרך תורכיה), תחת זהות בדויה ובאמצעות דרכון מזויף.

² לאורך השנים הקים החייב כ- 15 חברות OFF SHORE שבאמצעותן פעל.

א.2. הליכי חדלות הפירעון בישראל, פירוק EGFE הונגריה, והליך ההכרה בארה"ב

פירוק EGFE ארה"ב

15. ביום 12.5.2021 ניתן על ידי בית המשפט הנכבד צו פתיחת הליכים נגד החברה שבפירוק, וביום 26.5.2021 ניתן צו פתיחת הליכים כנגד החייב.
16. לבקשת הנאמן, עוד ביום 12.5.2021 ניתן על ידי בית המשפט הנכבד צו איסור דיספוזיציה האוסר על דיספוזיציה כלשהי בנכסי החייב.
17. ביום 10.10.21 הוגשה בקשת פירוק כנגד EGFE הונגריה, ובה עתר הנאמן למתן צו פירוק כנגד EGFE הונגריה, ולמינויו כנאמן של החברה ההונגרית.
18. ביום 23.11.21 ניתן צו פתיחת הליכים כנגד EGFE הונגריה [חדל"ת 21-10-21509], הנאמן מונה כנאמן להליכי חדלות הפירעון של EGFE הונגריה, והליכי חדלות הפירעון של EGFE הונגריה אוחדו עם הליכי חדלות הפירעון של EGFE ישראל בפירוק ושל החייב.
19. החייב החזיק בבעלותו חברה שהתאגדה בדלאוור – חברת EGFE USA LLC, שהיא החברה שבאמצעותה נעשה גיוס הכספים מאזרחים אמריקאיים. הנאמן העביר את הבעלות והשליטה ב-EGFE ארה"ב לידי, לרבות בחשבונות הבנק.
20. הנאמן - באמצעות עורכי דינו האמריקאים - הכין והגיש הליך הכרה בצווי חדלות הפירעון של החייב בארה"ב, בהתאם להוראות Chapter 15 of the US Bankruptcy Code, וזאת, בין היתר, על מנת שהנאמן יוכל לבצע חקירות ותפיסה של נכסים בארה"ב, ו"להשתלט" על חברת EGFE USA LLC המוחזקת 100% על ידי החייב.
21. ביום 20.10.2021 ניתן ע"י בית המשפט האמריקאי צו הכרה לפי פרק 15 לחוק חדלות פירעון האמריקאי, והנאמן מונה כ- FOREIGN REPRESENTATIVE עם סמכויות שונות שהוקנו לו לתפיסה ואיתור נכסי החייב בארה"ב.
22. ביום 23.02.2022 הגיש הנאמן לבית המשפט הנכבד בקשה לפירוק EGFE ארה"ב ולמינויו כנאמן לחברה האמריקאית, בין היתר על מנת לרכז את נושא תביעות החוב של כל תאגידי Egfe במסגרת התיקים שבכותרת, בצורה מרוכזת ותחת אותם פרמטרים ואותן אמות מידה.
23. דיון בבקשת הפירוק של החברה האמריקאית [תיק חדל"ת 22-02-54522] התקיים בפני בית המשפט הנכבד ביום 01.05.2022. בתום הדיון הורה בית המשפט הנכבד על מתן צו לפתיחת הליכים לפירוק החברה האמריקאית ועל למינויו של הנאמן כנאמן גם לחברה האמריקאית. בנוסף, הורה בית המשפט על איחוד ההליכים ביחס לחברה האמריקאית עם יתר הליכי תאגידי EGFE והחייב.

ב. המדובר בתיק חדלות פירעון בינלאומי

24. מדובר בתיק חדלות פירעון בינלאומי, בעל היבטים בינלאומיים רבים, במסגרתו מנהל בעל התפקיד מצוד "חובק עולם" אחר נכסי וכספי החייב ו/או תאגידיים בשליטתו.
25. החייב – בעצמו ובאמצעות תאגידיים בשליטתו – יזם וניהל את הונאת הפונזי הגדולה והממושכת ביותר שנעשתה בישראל עד כה, במהלכה החייב גנב, רימה והונה אלפי משקיעים במשך תקופה של למעלה מ- 15

שנים, תוך שהוא מציג להם "רווחים פיקטיביים" שלא היו ולא נבראו, במהלכם גנב החייב סכום כולל של מאות מיליוני שקלים.

26. עבודת הנאמן כרוכה בקשיים גדולים של העדר מידע, חוסר שיתוף פעולה מצד החייב ומצד הגורמים שליוו אותו (שרובם בעלי אינטרס בהסתרת מידע), סיכול פעולות הנאמן על ידי החייב ושותפיו, המחייב מציאת פתרונות יצירתיים ביותר, נקיטת מהלכים מורכבים ביותר וחריגים באופיים ובהיקפם, בהתייחס לאופן הערמומי בו פועלים החייב ושותפיו.

27. כפי שידוע היטב לבית המשפט הנכבד, הנאמן וצוותו השקיע ומשקיע מאמצים אדירים במיפוי מטריציוני של נכסי החייב, בישראל ובעולם, הן לפי מיקומם והן לפי טיבם.

28. כיום, **עבודת בעל התפקיד מתפרשת על פני 5 מדינות מרכזיות – ישראל, מונטנגרו, סרביה, הונגריה, ארה"ב, ומדינות נוספות** (רומניה, קרואטיה, בוסניה, דרום אפריקה, שווייץ, ועוד), כאשר הנכסים, הכספים והזכויות של החייב פזורים ברחבי העולם, במדינות שונות, ובשלל דרכים ואמצעים, באופן המצריך ידע ומומחיות בעבודה מול גורמים בחו"ל וניהול תיק בעל היבטים בינלאומיים רבים, ובכללם סוגיות של **CROSS BORDER INSOLVENCY**;

29. בהתאם למידע המצוי בשלב זה בידי הנאמן, ובהסתמך על נתוני החברה, בנוסף לכאלף משקיעים ישראלים, בין נושי החייב ותאגידי EGFE נמנים גם כ- 61 משקיעים בעלי אזרחות אמריקאית ועוד כ-55 נושים זרים נוספים בעלי אזרחויות זרות אחרות [גרמניה צרפת, דרא"פ, טורקיה, UK וכו'];.

30. **החייב עצמו נמלט מישראל ומסתתר כיום בסרביה, איננו משתף פעולה עם הנאמן, ואף פועל לשבש ולסכל את עבודת הנאמן בדרכים שונות**, ביצע ומבצע הברחות כספים ונכסים לצדדי ג' המקורבים אליו, באופן המקשה על יכולת הנאמן לפעול לכינוס, תפיסה ומימוש הנכסים ברחבי הגלובוס;

ג. אימוץ "חוק המודל" וקליטתו בחוק חדלות פירעון - קבלה ואימוץ בישראל של הגישה

האוניברסלית המתונה בהליכי חדלות פירעון חוצת גבולות (CROSS BORDER

INSOLVENCY

1.1. כללי – הגישה האוניברסלית שאומצה בישראל

31. בדברי ההסבר להצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו-2016 (ה"ח הממשלה 1027) (להלן: "דברי ההסבר"), בעמ' 743, הגדיר המחוקק מהם הליכי חדלות פירעון בינלאומיים [Cross Border Insolvency]: **"הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים הם הליכים שבהם לחייב חדל הפירעון יש נכסים בכמה מדינות, או שחלק מהנושים אינם אזרחי המדינה שבה מתנהל הליך חדלות הפירעון"**.

32. לעניין הגדרה בספרות ובפסיקה של הליך חדלות פירעון חוצה גבולות [Cross Border Insolvency], ר' גם את פסק הדין של בית המשפט העליון בע"א 1297/11 **מרטין לוי נ' רוי"ח אהרון זוהר** (נבו 29.12.2013) (להלן: "עניין לוי"), פרק ג' פס' 16 ואילך; ר' גם מאמרו של ד"ר שי יהושע קידר **חדלות פירעון חוצת-גבולות בישראל: מטריטוריאליות לאוניברסליזם (ולמה שביניהם)** מחקרי משפט לא, התשע"ח – 2018 (להלן: "ד"ר קידר"), בעמ' 707;.

33. בכתיבה התיאורטית והמחקרית בתחום חדלות פירעון חוצת גבולות, ניתן לאתר שני מחנות עיקריים בקצוות הסקאלה. האחד מכונה הגישה הטריטוריאלית [Territorialism]; והשנייה - הגישה האוניברסלית [Universalism].

34. בעניין לויין, הוגדרה הגישה הטריטוריאלית, כדלקמן:

“הגישה הטריטוריאלית גורסת כי יש לנהל הליך פשיטת רגל נפרד בכל מדינה. ההליך המקומי יחול על נכסי החייב שמצויים בתוך גבולות המדינה, ויחלק אותם אך ורק בין הנושים המקומיים. נדמה כי יתרונה הגדול של גישה כזו טמון בהגנה שהיא מעניקה לנושים המקומיים, אשר מקלה עליהם לתפוס את נכסי החייב הנמצאים באותה מדינה. הם אינם נאלצים להתמודד עם נושים בכל רחבי העולם על הנתח המקומי מעוגת הנכסים של החייב. בד בבד, הגישה הטריטוריאלית מחייבת את הנושים וכוונסי הנכסים להתמודד במקביל עם מגוון של שיטות משפטיות בארצות שונות. גישה זו גם מביאה את הנושים מהמדינות השונות להתחרות זה בזה במקום לפעול בצורה מתואמת, ומקטינה את הסיכוי להגיע לחלוקה שוויונית של נכסי החייב. בשל כך, הגישה הטריטוריאלית מכונה לעיתים – אולי על ידי מתנגדיה - “תפוס כפי יכולתך” (Edward S. Adams & Jason Fincke, Coordinating Cross-border Bankruptcy: How Territorialism Saves Universalism, 15 Colum. J. Eur. L. 43 (2008); Elizabeth Warren & Jay Lawrence Westbrook, The Law of Debtors and Creditors: Text, (Cases, and Problems 841 (6th ed. 2009))

35. בעניין לויין, הוגדרה הגישה האוניברסלית, כדלקמן (פסקה 16):

36. “הגישה האוניברסלית, לעומת זאת, משמעה כי יתנהל הליך עיקרי אחד של פשיטת רגל ב”מדינת האם” (home country) של החייב, אשר יהיה כפוף לדיון המהותי והפרוצדוראלי של אותה מדינה. הטריבונאל השיפוטי במדינת האם יקבע את העקרונות לחלוקת נכסי החייב בכל המדינות, תוך שהוא מסתייע בנציגים מקומיים לצורך אכיפה והוצאה לפועל (Nigel John Howcroft, *Universal vs. Territorial Models for Cross-Border Insolvency: The Theory, the Practice, and the Reality that Universalism Prevails*, 8 U.C. DAVIS BUS. L. J. 366 (2008); Liza Perkins, *A Defense of Pure Universalism In Cross-border Corporate Insolvencies*, 32 (N.Y.U. J. INT’L L. & POL. 787 (2000))

37. על היתרונות של הגישה האוניברסלית עמד ד”ר קידר במאמרו, בעמ’ 713-714:

הגישה השנייה השלטת בשיח התאורטי האמור היא האוניברסליות, המעוגנת בקצהו האחר של “הספקטרום” התאורטי.³¹ על פי גישה זו, הליך חדלות פירעון חוצת-גבולות יתנהל באמצעות ערכאה ראשית ומובילה אחת, על פי רוב במה שמכונה “מדינת האם”, וערכאות במדינות זרות יהיו ערכאות “תומכות” ו”מסייעות” להליך חדלות הפירעון במדינת האם.³²

לדוגמה, התמורה המתקבלת לאחר מימוש הנכסים הנמצאים בתחומי המדינות הזרות תועבר לידי בעל התפקיד אשר מונה במדינת האם, והוא שיקבע, בכפוף לדיון ולהוראות בית המשפט במדינת האם, את אופן חלוקת התמורה לנושים השונים. בכך נוצר אחד היתרונות הגדולים הגלומים בשיטה זו, והוא היעילות המרבית שניתן להפיק מניהולם ומימושם של סך כל נכסי התאגיד בראייה כלל-עולמית, וזאת חלף מימוש פרטני-מקומי במסגרת הגישה הטריטוריאלית. במילים אחרות, ובמילותיו של לין לופאקי,

אחד מחשובי הכותבים בתחום חדלות פירעון בארצות הברית, "בית משפט אחד מנגן",
וכל האחרים רוקדים לצליליו".

38. היתרון המשמעותי ביותר בגישה האוניברסאלית הינו היעילות המרבית שניתן להפיק מניהולם ומימושם של סך כל נכסי התאגיד בראייה כלל עולמית ראה גם בעניין לויך (פסקה 16, בתחתית עמ' 16): "גישה זו, כתמונת ראי לגישה הטריטוריאלית, מגדילה את הסיכוי לחלוקה שוויונית ויעילה של הנכסים. היא גם מאפשרת להקטין את ההוצאות הדרושות לניהול נכסי החייב, בשל קיומו של "שלטון מרכזי" המנהל את כלל הליכי הכינוס..."

ג.2. חוק חדלות פירעון, אימוץ הגישה האוניברסלית המתונה, והמשמעויות של אימוץ חוק המודל בישראל לעניין זכויות הנושים, וכללי ההכרעה והחלוקה

39. חלק ט' לחוק חדלות פירעון, אשר נושא את הכותרת "הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים", מבוסס במידה רבה על העבודה שנעשתה בוועדת ארגון האומות המאוחדות למשפט מסחרי בין-לאומי (UNCITRAL) אשר ישראל חברה בה, ובמסגרתה פותח חוק לדוגמה להסדרת הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים (UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency) (להלן: "חוק המודל").

40. בדברי ההסבר להצעת החוק החדש, פורטו בפתחו של חלק ט' תכליתו ומטרותיו:

"ההסדר שמוצע לקבוע בחלק ט' לחוק המוצע נועד לאפשר התמודדות יעילה יותר עם הליכי חדלות פירעון שיש להם היבטים בין-לאומיים. ... הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים הם הליכים שבהם לחייב חדל הפירעון יש נכסים בכמה מדינות, או שחלק מהנושים אינם אזרחי המדינה שבה מתנהל הליך חדלות הפירעון. [...] הצורך בהסדרת הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים בחוק הלך וגדל עם השנים, ככל שהכלכלה הישראלית הפכה לחלק מהכלכלה העולמית. העדר הסדרה של הליכי חדלות פירעון בעלי היבטים בין-לאומיים עלול להביא לקושי בשיקום עסקים בין-לאומיים אשר נקלעים לקשיים כלכליים. זאת בשל העדר כלים המאפשרים חלוקה יעילה והוגנת של נכסי החייב בין הנושים, וכן בשל פגיעה ביכולת להשיא את ערכם של אותם נכסים. בנוסף, אי-הוודאות לגבי תוצאות הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים מהווה תמריץ שלילי להשקעות בין-לאומיות. בעיה נוספת שהולכת ונעשית נפוצה בהקשר זה היא הסתרת נכסים בידי חייבים או העברתם למדינות זרות במטרה להונות נושים. העולם המודרני מקל על ביצוע פעולות כאלה, ומגדיל את הפיתוי לבצען. מנגנון שיתוף הפעולה הבין-לאומי שמוצע לקבוע בחלק זה, נועד להתמודד גם עם תופעה זו. חלק זה מטרתו לקבוע מנגנון יעיל לטיפול בהליכי חדלות פירעון בין-לאומיים, וכן לקדם את המטרות האלה: שיתוף פעולה בין הרשויות המוסמכות במדינת ישראל לבין הרשויות המוסמכות במדינות זרות המנהלות הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים; שיפור הוודאות המשפטית בנוגע לתחומי מסחר והשקעות; הגנה על האינטרסים של כלל הנושים ובעלי העניין בהליך ובכללם החייב; הגנה על נכסי החייב והשאת ערכם; וכן סיוע בשיקום עסקים שרויים במצוקה כלכלית, ובדרך זו - הגנה על השקעות ושימור תעסוקה" (דברי הסבר להצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו-2016, ה"ח הממשלה התשע"ו 1027, בעמ' 744 (להלן: "דברי ההסבר").

41. ר' גם החלטת מותב נכבד זה בתיק בינטר חדלת (ת"א) 5936-10-19 גרדה בינטר נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (נבו, 20.05.2020):

"הנה כי כן, המטרות העיקריות העומדות בבסיס הסדר ספציפי זה הן הגדלת היעילות בהתמודדות עם הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים ועידוד שיתוף פעולה של הרשויות המוסמכות בישראל עם מקבילותיהן במדינות העולם השונות. מטרות אלה צריכות לעמוד לנגד עינינו בבואנו לדון בתיקי חדלות פירעון בעל היבטים בין-לאומיים בכלל, ובמקרה שלפנינו בפרט".

42. הנה כי כן, המטרות העיקריות העומדות בבסיס הסדר ספציפי זה הן הגדלת היעילות בהתמודדות עם הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים, ומציאת כלים יעילים להתמודדות עם הסתרת נכסים בידי חייבים או העברתם למדינות זרות במטרה להונות נושים.
43. כפי שנראה בהמשך – במסגרת חוק חדלות פירעון אומצה הגישה האוניברסלית המתונה, שבפועל היא אף הגישה המתיישבת יותר מבין שתי הגישות עם המטרות והתכליות שביסוד דיני חדלות הפירעון בישראל בכלל, ובחוק חדלות פירעון בפרט [הליכים קולקטיביים, שוויוניים, מהירים ויעילים, ובאופן שיביא להשאת התמורה עבור הנושים].³
44. ברע"א 9071/20 OOO BE ASH BEHA - מפרק החברה מר פינצ'וק סרגיי נ' תדביק-פק בע"מ (נבו) (12.04.2021) (להלן: "עניין תדביק") בפס' 16, נקבע:
- "...חוק חדלות פירעון ייחד פרק שלם לאפשרות ההכרה בהליכי חדלות פירעון המתנהלים במדינות זרות. חלק ט' לחוק מסדיר כלים שונים המאפשרים התמודדות יעילה עם הליכי חדלות פירעון שיש להם היבטים בין לאומיים, חוצי גבולות ומדינות. הוראות החוק אימצו חלק מהוראות החוק לדוגמה להסדרת הליכי חדלות פירעון בין-לאומיים (UNCITRAL Model Law on Cross-Broder Insolvency) (להלן: חוק המודל), אשר פותח על ידי ועדת ארגון האומות המאוחדות למשפט מסחרי בין-לאומי (UNCITRAL) במטרה ליצור מנגנונים משפטיים יעילים להתמודדות עם הליכי חדלות פירעון חוצי גבולות ולקדם שיתוף פעולה משפטי בין הרשויות האמונות על התחום במדינות שונות (ראו: פסקת הפתיחה של חוק המודל, שכותרתה "PREAMBLE"; וראו גם: דברי ההסבר להצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו-2016 (ה"ח הממשלה 1027), עמ' 743 (להלן: הצעת החוק))."**
45. לפי קביעה זו, ברי כי גם כאשר מדובר בהליך חדלות פירעון עיקרי המתנהל במדינת ישראל כמדינת האם, יש לשים לנגד עינינו את המטרות של "הגדלת היעילות בהתמודדות עם הליכי חדלות פירעון בעל היבטים בין-לאומיים..."
46. אין כל ספק כי חוק חדלות פירעון אימץ את חוק המודל ואת הגישה האוניברסלית (המתונה), ואומצו לתוכו עקרונות המאמצים את הגישה האוניברסלית.⁴ העקרונות שביסוד חוק חדלות פירעון עולים בקנה אחד ומתיישבים יותר עם הגישה האוניברסלית המתונה – שניהם דוגלים בעקרון הקולקטיביות; הקפדה על שוויון בין כלל הנושים של הגוף חדל הפירעון, בין אם הם מקומיים ובין אם הם זרים; והשאת נכסיו לצורך חלוקה מירבית לנושיו.
47. כך, למשל, סעיף 298 לחוק חדלות פירעון, שעניינו "מעמדם של נושים זרים בהליכי חדלות פירעון", קובע:
- "(א) מעמדם של נושים זרים וזכויותיהם לעניין פתיחה בהליכי חדלות פירעון והשתתפות בהם, זהים למעמדם ולזכויותיהם של נושים מישראל.**
- (ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי להשפיע על דירוג הנושה הזר בסדר הפירעון, ובלבד שחוב של נושה זר לא ידורג בדירוג נמוך מדירוג של חובות כלליים, אלא אם כן היה מדורג בדירוג זה אילו היה נושה מישראל"**
48. בדברי ההסבר לסעיף (א) נכתב:

³ ראה דברי ההסבר לחוק חדלות פירעון, בעמ' 595-593, :

⁴ ראה מאמרו של ד"ר קידר, בעמ' 744: "אימוץ המודל המוצע על ידי החקיקה הישראלית וקליטתו כמוהם כקבלת הגישה האוניברסלית המתונה לכל דבר ועניין".

- ”סעיף קטן (א) המוצע מגלם את העיקרון שלפיו נושים ממדינה זרה (להלן – נושים זרים) לא יופלו לרעה לעומת נושים מישראל בהליכי חדלות פירעון” (דברי ההסבר, בעמ’ 747).
49. הכלל היסודי הוא כלל השוויון ואי האפליה בין מעמדם של נושים זרים וזכויותיהם ביחס למעמדם וזכויותיהם של נושים מישראל. סעיף 298 לחוק מבוסס באופן ספציפי על סעיף 13 לחוק המודל.
50. יתרה מזו, סעיף 315(א) לחוק חדלות פירעון, שכותרתו: ”פירעון חובות בהליכי חדלות פירעון ובהליך זר המתנהלים במקביל”, קובע:
- ”נושה שחלק מחובו נפרע במסגרת הליך זר, לא יהיה זכאי לקבל תשלום בשל אותו חוב במסגרת חלוקה בהליכי חדלות פירעון לגבי אותו חייב, כל עוד שיעור החוב שנפרע לנושים אחרים באותה דרגה בסדר הפירעון קטן משיעור החוב שנפרע לאותו נושה במסגרת ההליך הזר.”
51. סעיף זה נועד להבטיח כי לא ייפרע לנושה מסוים שיעור גבוה יותר מהחוב בהשוואה לשאר הנושים באותה דרגה בסדר הפירעון, בין אם הם נושים מישראל ובין אם הם נושים זרים. סעיף 315 מבוסס על הוראת סעיף 32 לחוק המודל.
52. בדברי ההסבר צוין:
- ”סעיף זה נועד להבטיח כי לא ייפרע לנושה מסוים שיעור גבוה יותר מהחוב בהשוואה לשאר הנושים באותה דרגה בסדר הפירעון, בשל כך שאותו נושה יקבל תשלום בשל אותה תביעת חוב, בכמה הליכים המתנהלים לגבי החייב במדינות שונות. לשם כך, מוצע לקבוע כי נושה שחלק מחובו נפרע במסגרת הליך זר, יהיה זכאי לחלוקה בהליך המתנהל בישראל לגבי אותו חייב, רק לאחר שהנושים האחרים יקבלו שיעור שווה מחובם לזה שקיבל אותו נושה בהליך הזר.”
53. עוד קודם לחקיקת חוק חדלות פירעון, הדין בישראל ראה בהליכי חדלות פירעון בינלאומיים כהליכים בעלי תחולה אוניברסלית.
54. בספרה של סיליה וסרשטיין פסברג, משפט בין-לאומי פרטי (2013) (להלן: ”פסברג”), עמדה פסברג על הגישה הנוהגת בדין האנגלי ביחס להליכי חדלות פירעון בינלאומיים, ועל כך שהמצב בישראל הוא כשם שבאנגליה [בעמ’ 1358]: ”באנגליה [...] ההליך הוא תמיד בעל תחולה אוניברסלית, והוא חל על כלל נכסי החייב ועל כלל חובותיו. הכרזת פשיטת רגל מקנה לנאמן זכות קניין בכל נכסי החייב - מיטלטלין ומקרקעין בכל מדינה בעולם... המצב בישראל הוא כמצב באנגליה.”
55. וכך למשל נקבע בע”א 602/81 יהושע בן-ציון נ’ ל’ ד’ קומיסר, לו(1) 333 (1982). בספרה של פסברג, בעמ’ 1359 התייחסה פסברג לקביעות בעניין בן ציון: ”בית המשפט אישר כי הליך פשיטת הרגל הישראלי הוא הליך בעל תחולה אוניברסלית, וכי הכרזת פשיטת הרגל מקנה לנאמן את כל נכסי החייב גם אם הם נמצאים מחוץ לישראל. מכאן שבעיני ישראל הנאמן רשאי להפעיל את סמכויותיו כבעל הנכסים גם מחוץ לישראל...”
56. באופן דומה, המונח ”נכס” הנזכר בעבר בפקודה, ונזכר כיום בחוק חדלות פירעון, כולל הן נכסים בישראל והן נכסים מחוץ לישראל. ראה למשל דברי ההסבר, בעמ’ 611: ”להגדרה ”נכס” - מוצעת הגדרה רחבה, שנועדה לכלול את כל סוגי הנכסים הקיימים, לרבות זכויות רכושיות וזכויות שאינן מוחשיות. יובהר כי ההגדרה כוללת גם נכסים הנמצאים מחוץ לישראל.”
57. ר’ גם קביעותיו של בית המשפט בת”א (מחוזי י-ם) 3119-09 לביא נציגויות לתעשייה ורפואה בע”מ נ’ Molecular Insight Pharmaceuticals Inc (נבו 04.12.2011), בעמ’ 17, 19, 20, לפני חקיקת חוק חדלות פירעון, היפים לענייננו:

"בתחום חדלות הפירעון משמשים מספר עקרונות-על, הנגזרים מאופיו המיוחד של תחום זה והבאים לשרת את מטרתו [...] עקרונות אלה מהווים דין קוגנטי ואינם ניתנים להתנאה. בראש ובראשונה בא לביטוי אופיו המיוחד של תחום חדלות הפירעון בעקרון הקולקטיביזם המאפיין את ההליכים בו. בהתאם לכך, מרוכזות כלל תביעות הנושים נגד החייב, במידת האפשר, תחת קורת גג אחת. זאת, הן מטעמי ייעול וחיסכון במטרה למקסם את יכולתה של החברה לפרוע את חובותיה במהירות האפשרית, והן על מנת להבטיח את השגתה של המטרה המרכזית של הליכי חדלות הפירעון שהיא השמירה על השוויון בין הנושים, על הפן המהותי ועל הפן הפרוצדוראלי של ערך זה.

[...]

נראה אפוא, כי בהליכי חדלות פירעון מאמץ העולם המערבי גישה אוניברסלית יותר ויותר, תוך שימת דגש על הצורך בשיתוף פעולה בין המדינות ובתי המשפט השונים ותוך ביצוע ההתאמות הנדרשות ביניהם [...] השוויון בין הנושים, בהקשר זה, נחשב מעין "תקנת ציבור בינלאומית" ומהווה עיקרון מנחה גם בשיטות משפט קרובות אחרות. זאת ועוד. כאשר מעורבים בהליך חדלות פירעון גם נושים זרים, ניהולו של הליך קולקטיבי ומרוכז חשוב על אחת כמה וכמה..."

[...]

העקרונות שנסקרו לעיל – ניהולו של הליך קולקטיבי יעיל ומהיר [...] כמו גם עקרון השוויון – מקבלים, כאמור, משנה תוקף כאשר נושים זרים נמנים אף הם עם בעלי הענין.

58. משהליכי חדלות הפירעון של החייב ושל תאגידי EGFE שהיו בבעלותו ובשליטתו מתנהלים בישראל, בבית המשפט של חדלות פירעון בישראל ("מדינת האם"), הרי שבפועל בית המשפט הנכבד הוא "ערכאת העל" המוסמכת לנהל את אירוע חדלות הפירעון הבינלאומי, על כל רכיביו, לרבות הנושאים הנוגעים לאופן חלוקת נכסי החייב לכלל הנושים (הנושים הזרים והנושים מישראל).

59. להשלמת התמונה יצוין כי בעניין תדביק, בית המשפט העליון קבע מפורשות כי כניסתו לתוקף של חוק חדלות פירעון משליכה על שאלת הדין החל ביחס לסוגיות העשויות להתעורר אגב הליכי חדלות פירעון בינלאומיים, וקבע כי בעניינים מהותיים ופרוצדורליים נתונה לבית המשפט של חדלות פירעון הסמכות להחיל את הדין הישראלי ("דין הפורום"):

אמנם, הוראות החוק (כמו גם הוראות חוק המודל שאומץ במידה רבה כאמור על ידי המחוקק הישראלי) אינן מתייחסות למכלול הסוגיות המשפטיות שעשויות להתעורר אגב הליכי חדלות פירעון בין לאומיים. כך, אין במסגרת הוראות החוק התייחסות ישירה לשאלה מהו הדין החל על הליכים אלה – הדין הישראלי, או הדין הזר (ראו גם: גבריאל הלוי דיני חדלות פירעון ושיקום כלכלי כרך א, 650 (2020)). השאלה מהו הדין החל כאשר מעורב מרכיב זר בהליך חדלות פירעון, נידונה בעבר בבית משפט זה, שנים לפני כניסתו לתוקף של חוק חדלות פירעון, בעניין וורנר (ע"א 8946/04 Warner Bros. International Television Distribution נ' רו"ח צבי יוכמן נאמן ומנהל מיוחד של תבל, גוונים וגוונים קריות [פורסם בנבו] (1.8.2010)). באותו עניין נקבע כי יש להבחין בהקשר זה בין הדין החל על הוראות פרוצדורליות לבין הדין החל על הוראות מהותיות [...] בית המשפט הגיע אפוא בעבר למסקנה כי השאלה מהו הדין החל על שאלות הנוגעות לסוגיות המצויות בעומק תחום חדלות הפירעון (כגון, שאלות של ביטול הענקות, סדרי הנשיה, הכרה בקיומו של שעבוד וכיו"ב) – "אינה פשוטה" (והשוו: סיליה וסרשטיין פסברג משפט בין לאומי פרטי, 1377 (2013) הסוברת כי גם בעניינים מהותיים הנוגעים לחדלות פירעון חל "דין הפורום"). אלא שמאז ניתן פסק הדין בעניין וורנר, נכנס לתוקף חוק חדלות פירעון. כאמור, החוק לא מתייחס לשאלה זו באופן מפורש, אך נראה כי הוראותיו משליכות על הסוגיה באופן ישיר. זאת, שכן במסגרת הוראות חלק ט' לחוק, לא רק שניתנת הסמכות להכיר ב"הליך זר" וב"בעל תפקיד זר", אלא שהחוק מסמיך באופן מפורש את בית המשפט של חדלות פירעון להפעיל כל סמכות הנתונה לפי החוק ולתת כל סעד שניתן לתיתו לפי החוק (סעיף 303(ב)(1) ו-303(ב)(4)). ממילא, פשיטא כי נתונה לבית המשפט הסמכות להחיל את הדין הישראלי במקרה נתון.

60. גישה זו "מיישרת קו" עם גישתה של פרופ' סיליה וסרשטיין פסברג משפט בין לאומי פרטי, 1377 (2013) הסבורה כי הן בעניינים פרוצדורליים והן בעניינים מהותיים הנוגעים לחדלות פירעון, חל "דין הפרורום" (הדין הישראלי).

ד. הנושים, תביעות החוב ומנגנון ההכרעה בתביעות החוב

כללי

61. היקף החובות כלפי הנושים, על פי ספרי החברה, עומדים על סכום כולל של בין 600 ל- 700 מיליוני ₪ (כולל הרווחים הפיקטיביים).
62. מספר הנושים עומד על כ- 1,030⁵, מתוכם למעלה מ- 700 מיוצגים על ידי עו"ד איתן ארז ומשרדו, כאשר גם בתוך ה- 1,030 ישנם "אשכולות משפחתיים" שכל אחד מהם כולל מספר יחידים או תאגידים, כך שמספרם האמיתי של הנושים עומד על מספר גדול יותר. הנושים ברובם הם נושים מישראל, וחלק מהנושים הם נושים זרים (ארה"ב, אירופה, אפריקה ועוד).
63. למיטב ידיעת הנאמן, ישנם כ- 116 נושים זרים, מתוכם כ- 61 נושים אמריקאיים, וכ- 55 נושים זרים ממדינות אחרות כמו גרמניה צרפת דראפ טורקיה UK וכו';
64. המועד להגשת תביעות חוב [בעניין החייב, בעניין החברה שבפירוק ובעניין EGFE הונגריה שבפירוק] הוא, עד ליום 22.05.2022⁶; בהתאם להוראת סעיף 210 (א) לחוק חדלות פירעון, המועד האחרון להגשת תביעות חוב כנגד החברה האמריקאית, שניתן נגדה צו לפתיחת הליכים ביום 01.05.22, הינו ביום 31.10.2022.

קולקטיביות ושוויוניות בין כלל הנושים

65. כאמור לעיל, סעיף 298 לחוק חדלות פירעון, שעניינו "מעמדם של נושים זרים בהליכי חדלות פירעון", קובע כי מעמדם של נושים זרים וזכויותיהם לעניין פתיחה בהליכי חדלות פירעון והשתתפות בהם, זהים למעמדם ולזכויותיהם של נושים מישראל.
66. סעיף קטן (א) המוצע מגלם את העיקרון שלפיו נושים ממדינה זרה (להלן – נושים זרים) לא יופלו לרעה לעומת נושים מישראל בהליכי חדלות פירעון (דברי ההסבר, בעמ' 747).
67. הכלל היסודי הוא כלל השוויון ואי האפליה בין מעמדם של נושים זרים וזכויותיהם ביחס למעמדם וזכויותיהם של נושים מישראל.
68. בהתבסס על הוראת סעיף 298 לחוק חדלות פירעון, והוראת סעיף 315(א) לחוק, מתבקש בית המשפט הנכבד להיעתר לסעדים המבוקשים בסעיפים ב', ו- ג' בראש הבקשה.

⁵ במערכת ה"שטרודל" (מערכת פנימית שנוהלה באופן נפרד) רשומים 161 לקוחות, ואילו במערכת ה-CRM רשומים 869 לקוחות (מערכת ה-CRM היא מערכת ניהול לקוחות חדשה שנכנסה לשימוש משנת 2020, והחילה גם חלק ניכר מלקוחות החברה שעד לאותו מועד ניהול החשבונות שלהם בחברה נוהל דרך השטרודל וגם לקוחות חדשים לגמרי שהצטרפו להשקיע בחברה החל משנת 2020).

⁶ בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 20.02.2022 בבקשה מס' 82 בתיק.

69. לעניין הגדרת הונאת פונזי, ר' בעניין זה KATHY BAZOIAN PHELPS & STEVEN RHODES, **THE PONZI BOOK: A LEGAL RESOURCE FOR UNRAVELING PONZI SCHEMES** (2012) [להלן: "The Ponzi Book"]⁷:

"A Ponzi scheme is an investment fraud that involves the payment of purported returns to existing investors from funds contributed by new investors. Ponzi scheme organizers often solicit new investors by promising to invest funds in (opportunities claimed to generate high returns with little or no risk"

70. בהונאות פונזי, אופן ההכרעה בתביעות החוב הוא "תורה" בפני עצמה, כאשר בתי המשפט בארה"ב אימצו מספר שיטות חישוב והכרעה בתביעות החוב, הנשענות על תפיסות עולם של "צדק חלוקתי" ואמות מידה שוויוניות.

71. בהונאות "פונזי", קיימות שתי בעיות יסודיות בטיפול בתביעות חוב של משקיעים:

71.1 הראשונה – כיצד צריך להכריע בתביעת החוב, והאם יש לבצע הבחנה בין סכום הקרן לבין הרווחים הפיקטיביים המובטחים שטרם שולמו. ההבחנה בין סכום הקרן לבין סכום הריבית הפיקטיבית היא משמעותית ביותר, הן לצורך האבחנה בין משקיעים ותיקים לבין משקיעים חדשים, והן לצורך הקביעה איזה רכיב יש לפרוע קודם.

71.2 השניה - כיצד להתייחס לתשלומים קודמים ששולמו למשקיע לאורך תקופת הונאת הפונזי (שמקורם בכספי גניבה של משקיעים אחרים).

72. השאיפה של כל משקיע היא לתבוע את מלוא סכום ההשקעה שלו בצירוף כלל הרווחים הפיקטיביים שהובטחו לו; מנגד, ובמטרה למקסם את שיעור ההחזר לכלל הנושים וליצור שוויון יחסי בין משקיעים ותיקים למשקיעים חדשים, יש צורך בנטרול הריבית הפיקטיבית המובטחת, וזקיפת הסכומים שחולקו לאורך הונאת הפונזי על חשבון קרן החוב.

73. בפסיקה האמריקאית נקבע⁸ כי אין זה ראוי ואין זה נכון ליתן תוקף או גושפנקא לרווחים פיקטיביים בהונאת "פונזי":

"In the context of false profits, there may be some logic to such a distinction between transfers of principal and of amounts in excess of principal. If a person invests money with the understanding that he will share in the profits produced by his investment, and it turns out that there are no profits, it is difficult to see how that person can make a claim to receive any more than the return of his principal investment. The false representation by the Ponzi schemer that he is paying the investor his share of profits, which are in fact nothing more than funds invested by other victims, cannot alter that fact that there are no profits to share".

74. את קבוצות המשקיעים בהונאות "פונזי" מקובל לחלק ל-3 קבוצות:

74.1 **Net winners investors** (להלן: "NWI") - מדובר במשקיעים שקיבלו כספים בסכומים העולים על סכום קרן ההשקעה שהושקע על ידם.

⁷ The Ponzi Book, § 1.02

⁸ Lustig v. Weisz & Associates, Inc (*In re Unified Commercial Capital*)

- 74.2 **Net loser investors שקיבלו החזר כלשהו** (להלן: "NLI חלקי") – קבוצת משקיעים שקיבלו החזרים כלשהם על סכום ההשקעה שלהם, אולם בסכום נמוך מסכום קרן ההשקעה.
- 74.3 **Net loser investors שטרם קיבלו החזר כלשהו** (להלן: "NLI מלא") – קבוצת המשקיעים שלא קיבלה החזרים כלשהם על סכום ההשקעה. מדובר בקבוצה שהפגיעה בה כתוצאה מהונאת פונוזי הייתה הפגיעה הגדולה ביותר.
75. על מנת לאזן בין האינטרסים הנוגדים של 3 הקבוצות השונות, בתי המשפט בארה"ב אימצו שיטות שונות להכרעה בתביעות חוב וחלוקת כספים של 3 הקבוצות הנ"ל.
76. **קבוצת ה- NWI (net winners):**
- 76.1 קבוצה זו תבקש לשמור ולהגן על הרווחים הפיקטיביים שכבר שולמו לה.
- 76.2 קבוצה זו תבקש להגיש תביעת חוב הכוללת את כלל הרווחים הצפויים הפיקטיביים המגיעים למשקיעים, בהתאם לדו"ח החשבון האחרון שלהם.
77. **קבוצת ה- NLI חלקי (משקיעים שקיבלו החזרים מסוימים, אך פחות מסכום קרן ההשקעה):**
- 77.1 קבוצה זו תבקש לשמור ולהגן על חלוקות שכבר שולמו להם.
- 77.2 קבוצה זו תבקש להגיש תביעות חוב בגין יתרת חוב הקרן כלפיהם, וכן בגין הרווחים הפיקטיביים שהובטחו להם.
78. **קבוצת ה- NLI מלא (משקיעים שלא קיבלו החזר כלשהו, לא בקרן ולא בריבית):**
- 78.1 קבוצה זו תטען כי זה לא הוגן לאפשר לקבוצות המשקיעים האחרים לשמר את הכספים ששולמו להם בחלוקות קודמות (שמקורם בכספי גניבה).
- 78.2 קבוצה זו תבקש כי בעל התפקיד יפעל לביטול כלל הסכומים ששולמו למשקיעים אחרים, כך שניתן יהיה להתייחס לכלל המשקיעים על בסיס שוויוני.
79. על מנת לאזן בין האינטרסים המתחרים של הקבוצות השונות, בתי המשפט בארה"ב אימצו שיטות שונות להכרעה בתביעות החוב ולביצוע חלוקות כספי הקופה.
- השיטות האפשריות להכרעה בתביעות חוב בהונאת פונוזי**
80. שלוש השיטות המרכזיות האפשריות להכרעה בתביעות החוב הן שיטת ה- **Last Statement Method**, שיטת ה- **Net investment Method** ושיטת ה- **Rising Tide Method**.
81. **שיטת ה- Last Statement Method**
- 81.1 שיטה זו מבוססת על ההנחה לפיה תביעות החוב יאושרו בגובה הסכומים המפורטים בדוחו"ת החשבון של המשקיעים, כפי שפורטו בדוח האחרון שקיבלו מהחברה שבפירוק. במסגרת שיטה זו, מאשרים למעשה את כלל החובות של המשקיעים, לרבות את הרווחים הפיקטיביים המפורטים בדוחות הפיקטיביים.
- 81.2 שיטה זו, כאמור, משרתת בעיקר את קבוצת ה- net winners, שירצו לשמר את הכספים שקיבלו, ואף לקבל את חלקם היחסי בהתאם לרווחים הפיקטיביים שצברו. שיטה זו איננה מקובלת, נדחתה על ידי בתי המשפט בארה"ב, ויש שיטענו שהיא גם בלתי צודקת בעליל.

Net investment Method .82

82.1 שיטה זו זכתה לכינוי cash in- cash out. היא מזכה את המשקיע בסכום המקסימלי של הכסף בפועל שהושקע על ידי המשקיע ומפחיתה את כלל הסכומים שנמשכו מחשבונו של המשקיע לאורך השנים. מתודה זו אומצה בתיק מיידוף ובבתי משפט רבים ראה למשל:

Bernard L Madoff Inv. Sec. LLC, 654 F.3d 229, 2d cir.2011

82.2 בית המשפט האמריקאי בתיק מיידוף העדיף את ה- Net investment Method מאחר שלגישתו, שיטת Last Statement Method מחמירה את הנזקים שנגרמו למשקיעים כתוצאה מהונאת הפונזי. אם יכירו בשיטת ה- Last Statement Method למעשה יתנו "גושפנקא" ו"הכשר" אבסורדי לרווחים הפיקטיביים שפורטו ע"ג הדוחות שנשלחו למשקיעים ולמעשה יתנו תוקף חוקי להונאה שבוצעה על ידי החייב.

Rising Tide Method .83

83.1 שיטה זו מנסה ליצור צדק חלוקתי בין קבוצות ה- Net Losers השונות לבין עצמם. לפי מתודה זו, לא כל הנושים יזכו לקבל דיבידנד מכל חלוקה שתהיה, אלא רק הנושים שהם מוגדרים כ- NLI חלקי או NLI-מלא.

83.2 לפיה שיטה זו, משקיע שקיבל תשלום קודם, לפני קריסת החברה על חשבון החוב כלפיו, יהיה זכאי לקבל חלק קטן יותר פרו ראטה מהנאמן, מכל דיבידנד שישולם, מאשר משקיע שלא משך כלל כספים לאורך השנים.

83.3 שיטה זו שואפת לצמצם את הפערים בין קבוצות ה- Net Losers לבין עצמם, באופן שבו הפערים שבין הנושים המוגדרים כ- NLI חלקי ו-NLI מלא ילכו ויצטמצמו בכל חלוקה, ויוצרת גם צדק חלוקתי בין משקיעי ה- Net Losers בינם לבין עצמם.

83.4 מדובר בשיטה מורכבת ומסובכת ליישום בפועל, והיא מצריכה ביצוע תחשיבים מורכבים ביחס לנושים המוגדרים כ- Net Losers .

ה. מתווה ההכרעה המוצע על ידי הנאמן

84. כאמור לעיל, בהונאות פונזי, אופן ההכרעה בתביעות החוב הוא "תורה" בפני עצמה, כאשר בתי המשפט בארה"ב אימצו מספר שיטות חישוב והכרעה בתביעות החוב, הנשענות על תפיסות עולם של "צדק חלוקתי" ואמות מידה שוויוניות עד כמה שניתן.

85. לאחר בחינת המתודות השונות, הנאמן סבור כי השיטה המתאימה וההגונה ביותר (בעיקר כלפי המשקיעים המאוחרים שהם הנפגעים המרכזיים של הונאת הפונזי של החייב), היא ה- Net investment Method, שהיא גם השיטה הנפוצה והמקובלת ביותר בארה"ב.

86. לפי שיטה זו, הנאמן יבחן אך ורק את ההשקעות בפועל והכספים שהועמדו בפועל על ידי המשקיעים לרבות תוספות שהושקעו בפועל (Top Ups) לסכום ההשקעה (להלן ביחד: "סכום ההשקעה בפועל"), בניכוי

הכספים שחולקו בפועל, בין בכסף (לרבות מזומן)⁹ ובין בשווה כסף (להלן: "סכום החלוקה בפועל"), תוך נטרול של הרווחים הפיקטיביים שהובטחו למשקיעים על ידי החייב ו/או תאגידי EGFE, ובנטרול כל רכיבי ההטבות הכספיות שניתנו "על הנייר" כגון – "חלוקה רעיונית", הטבות כספיות שונות (שאינן מגובות בתשלום בפועל), בונוסים ("על הנייר"), תשלומי עמלות (בגין גיוס משקיעים חדשים, וכיו"ב), וכן כל רכיב הטבה אחר, שאיננו מהווה כסף שהושקע בפועל.

87. לגבי שאלת הריבית ו/או ערך הכסף של סכום ההשקעה בפועל, סבור הנאמן כי מצד אחד יש ליתן התייחסות לפרק הזמן שחלף ול"ערך הכסף" בתקופה זו, ומנגד כל רכיב של ריבית מקטין בהגדרה את שיעור ההחזר למשקיעים החדשים.

88. להלן מתווה מוצע לגבי אופן ההכרעה בתביעות החוב, בהתאם לאמור לעיל.

89. חישוב קרן החוב ושיעור התשואה :

89.1 קרן החוב של המשקיעים מחושבת בהתאם לסכומים שהם הפקידו בפועל ולסכומים שנמשכו על ידם בפועל בהתאם לשנה בה בוצעה ההשקעה או המשיכה.

89.2 כך, ייתכן כי קרן החוב הינה שלילית מאחר ואינה לוקחת בחשבון את התשואות שנרשמו במקור בחשבון.

89.3 חישוב שיעור התשואה ושמירה על "ערך הכסף" של המשקיעים יחושב לאורך השנים ומחולק לשלוש תקופות:

89.3.1 ביחס לתקופה שממועד ההשקעה בפועל ועד 31.12.2006¹⁰ – חישוב ממוצע שנתי של הריבית הרבעונית בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 (להלן: "חוק פסיקת ריבית והצמדה"), המפורסמת באתר החשב הכללי.

89.3.2 ביחס לתקופה שמ- 1.1.2007 ועד 31.12.2014 – תשואה המבוססת על שיעור עליית המדד השנתית בכל אחת מהשנים, כפי שפורסם באתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

89.3.3 ביחס לתקופה שמיום 1.1.2015 ועד מועד מתן צו פתיחה בהליכים – שיעור ריבית (ללא הצמדה) של 1% לשנה.

90. מטבע החוב :

90.1 חשבונות ההשקעה נקובים במספר מטבעות בהתאם למטבע שהמשקיע העביר לתאגידי EGFE ו/או לחייב. המטבעות העיקריים שהושקעו הם ש"ח, דולר ארה"ב, אירו ופרנק שוויצרי.

90.2 במסגרת החישוב, כל חשבון "שומר" על המטבע שבו הוא נקוב עד למועד פתיחת ההליכים (12.5.2021) (להלן: "המועד הקובע"). היתרה במועד הקובע מומרת לשקלים לפי שער המטבע נכון למועד הקובע.

⁹ לרבות עמלות ששולמו בפועל למשקיעים בגין גיוס של משקיעים חדשים אחרים (החייב נהג לשלם עמלה של 1% מסכום ההשקעה בגין גיוס משקיעים), כחלק משיטת ה"פירמידה".

¹⁰ מועד תחילת הפונזי של החייב, כפי שעולה מחקירת סמנכ"ל הכספים של קרן בלו ריבר מר ביל פלמינג.

90.3 במקרים בהם בוצעה המרה בין מטבעות לאורך תקופת ההשקעה, המרת המטבע תבוצע בהתאם לשער החליפין במועד ההמרה כפי שהוצג בחשבון המשקיע. אם שער החליפין או מועד ההמרה לא היו נתונים, נלקח שער ממוצע שנתי.

91. פרמטרים לחישוב התשואה

91.1 הנחת הבסיס לתחשיב היא שכל השקעה בפועל או משיכה בפועל בוצעה ב- 1 בינואר של השנה בה בוצעה התנועה.

91.2 יבוצע תחשיב מרכז בטבלת אקסל של תנועות (שיכלול את ההפקדות בפועל והמשיכות שבוצעו בפועל) הכוללת, נוסף לפרטים טכניים כמו שם הלקוח והמטבע בו נוהל חשבוננו, גם את העמודות שיפורטו להלן:

1.1.1 השנה בה בוצעה הפעולה (הפקדה או משיכה).

1.1.2 סכום ההשקעה הראשוני.

1.1.3 השקעות נוספות שבוצעו בפועל.

1.1.4 משיכות שבוצעו לאורך השנים.

1.1.5 סה"כ קרן ההשקעה נטו (בערכים נומינליים).

1.1.6 חישוב התשואה עבור כל שנה כמפורט להלן.

1.1.7 סכום ההשקעה נטו (במונחים ריאליים)

1.1.8 סכום ההשקעה נטו במונחים ריאליים בשקלים חדשים (לאחר ביצוע המרת המטבע לש"ח ככל שיהיה צורך).

1.2 חישוב התשואה על ההשקעות מחושב על כל אחת מהתנועות באופן מצטבר מהשנה בה בוצעה התנועה ועד למועד צו פתיחת ההליכים. כלומר, חישוב התשואה נעשה הן על ההשקעות והן על המשיכות ולא על היתרה השנתית בחשבון ההשקעה.

1.3 כך, סכום התשואה על ההשקעה מתקבל כסיכום כלל התשואות המצטברות (החיוביות והשליליות) לאותו החשבון למועד הקובע.

92. סכום הכרעת החוב הסופית לנושה מתקבלת מסה"כ קרן ההשקעה וסה"כ התשואה בהתאם לעקרונות שפורטו לעיל. ייתכן שסכום זה יהא שלילי ככל שהמשקיע משך סכומים העולים על השקעתו בתוספת התשואה המחושבת.

93. להלן דוגמה לחישוב יתרת חשבון השקעה כולל רכיב התשואה:

Date of	Initial investment	Tops Ups	Distributions	net investment	indexation	net real investment	net real investment in ILS
2010	\$100,000				\$16,332		
2013			-\$28,500		-\$2,675		
2014			-\$24,000		-\$1,774		
2015			-\$26,000		-\$1,820		
2015		\$18,000			\$1,260		
2016			-\$19,000		-\$1,140		
2017			-\$12,000		-\$600		
2018			-\$12,000		-\$480		
2019			-\$12,000		-\$360		
2020			-\$12,000		-\$240		
2020		\$13,400			\$268		
2021			-\$3,000		-\$11		
	\$100,000	\$31,400	-\$148,500	-\$17,100	\$8,759	-\$8,341	₪ 27,348.63

94. בדוגמה שלעיל, מדובר במשקיע שנחשב כ- NET WINNER, והכרעת החוב שלו לצרכי חלוקה תעמוד על אפס (קרי, תידחה).

95. הנאמן מבקש להבהיר כי במקרה (תיאורטי) בו ייפרעו 100% מתביעות החוב, על פי מנגנון ההכרעה האמור לעיל, ניתן יהיה להוסיף רכיב של ריבית שתחולק באופן יחסי ושוויוני, והכל, כמובן, בהתאם למצב קופת הנשיה.

96. סוגיית ה- ROLL OVER

96.1 סוגיה נוספת שיש להתייחס אליה בהכרעה בתביעות חוב בהונאת פונזי היא כיצד להתייחס לרווחים ש"גולגלו" (ROLL OVER) (במקום למשוך אותם), ושנזקפו בדוחות של המשקיעים כסכום "חדש" שהושקע. לדוגמה, משקיע בחר להותיר את ה"רווח" שצבר על השקעתו אצל החברה, באופן בו ה"רווחים", כביכול, "הושקעו מחדש", כסכומי קרן באותה השקעה.

96.2 ישנן מספר גישות ביחס לסכומי רווחים ש"גולגלו" במקום למשוך אותם. גישה אחת מתנגדת להכיר ולראות ברווחים שגולגלו כחלק מסכום ההשקעה בפועל, שכן מדובר ברווחים פיקטיביים, "על הנייר", שהם אינם תולדה של רווח אמיתי. גישה אחרת מסתכלת על הכספים הללו ככספים שהמשקיע יכול היה למשוך אותם בזמן אמת אולם בחר להוסיף ולהשקיע אותם כחלק מ"סכום ההשקעה".

96.3 הנאמן סבור כי אין מקום לראות "רווחים מגולגלים" כחלק מסכום ההשקעה בפועל, שכן לא מדובר בהשקעה אמיתית, אין מדובר בכספים שהועברו בפועל (באופן שהגדילו את העוגה), ואין כל מקום ליתן עדיפות למשקיעים אלה על פני משקיעים אחרים, מאוחרים, שנפלו קורבן להונאת הפונזי, ואלה וגם אלה לא משכו את כספם החוצה.

97. משקיעי הפרויקטים במונטנגרו ו/או משקיעי פרודנט (באמצעות EGFE)

97.1 2 קבוצות נוספות שיש להתייחס אליהן הם משקיעים שהתקשרו בהסכמים עם תאגידי EGFE לצורך השקעות במונטנגרו (בוקסיט לבן, בוקסיט אדום ובנטונייט), וכן משקיעים שהשקיעו כספים דרך EGFE בקרן פרודנט.

97.2 בשים לב לעובדה כי לא ניתן "לצבוע" את ההשקעות שנעשו בפועל לפרויקטים מסוימים (הן מאחר שהכספים הועברו לתאגידי EGFE ושימשו לצורך חלוקת "תשואות" למשקיעים אחרים בקרן בלו ריבר, והן מאחר שהחייב עשה שימוש בכל הכספים כ- POOL כולל, שמתוכו הוא העביר כספים לפי הצורך), ומאחר שמדובר בהתקשרויות חוזיות שהם הוגדרו כהסכמי הלוואה (מול EGFE הונגריה או מול כלל תאגידי EGFE) מבלי שנוצרה זיקה קניינית או אחרת בין כספי ההשקעה לבין איזה מהפרויקטים, ומאחר שחלק גדול מההשקעות הללו נעשו כ"גלגול" של השקעות שנעשו במקור בקרן בלו ריבר, הרי שברור שיש להתייחס גם להכרעות החוב של משקיעים אלה בהתאם לעקרונות ההכרעה שפורטו לעיל.

97.3 גם מאחר שהחייב ותאגידי EGFE התנהלו כיישות כלכלית אחת, הנאמן סבור כי מעמדם של המשקיעים שהתקשרו בהסכמי הלוואה בקשר עם הפרויקטים במונטנגרו או משקיעים שהשקיעו בקרנות פרודנט (באמצעות EGFE ישראל או EGFE הונגריה) צריכה להיות זהה ושוויונית ביחס לכל יתר הנושים.

1. סוף דבר

98. אשר על כל האמור לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש בראש הבקשה.

99. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

ליאור דגן, עו"ד

הנאמן לתאגידי EGFE (בפירוק)
והנאמן לנכסיו של החייב (בחדלות פירעון)

זמן ביצוע הפעולה: **10:26 11/05/2022**
מספר תיק: **15599-05-21**
סוג בקשה: **בקשה אחרת/הודעה בענייני חדל"פ/פ"ש"ר/פר"ק**
מספר אסמכתא למעקב: **11204941**

על המגיש לשמור את מספר האסמכתא לשם קבלת מידע אודותיו
המסמך הועבר לבדיקת מזכירות.

- אם יאושר, יתויק בתיק ומועד ההגשה החוקי יחושב לפי זמן ביצוע הפעולה באתר ולא לפי תאריך האישור במזכירות. כמו כן, יופק אישור שיוצג בתיקיית תיק נייר.
- אם לא יאושר, תשלח למגיש הודעה על כך.